

Svenska i naturen | PROGRAMMET

Målgrupp: åk 6 med svenska som A- eller B-språk

Längd: 2,5 timmar/ kan anpassas

Frågekull

Vi leker kull på ett lek område.

Det behövs 3-5 stycken kullare beroende på gruppstorlek.

När man blir fast stannar man upp och räcker upp handen. Man kan rädda genom att gå och låtsas intervjua den som blivit fast och ställa en fråga (t.ex. vad heter du, var bor du, hur gammal är du, hur mår du, vilka är dina hemspråk?). Den som räddas måste svara på frågan med en hel mening för att få springa vidare.

Material: Lagband till kullarna, färgkoner

Bingo med naturföremål

Spelas i grupper om 3-4 elever.

Varje grupp får var sin liten laminerad bingobricka med ord/ naturföremål på svenska i varje ruta, t.ex. en pinne, en sten, en svamp, bark, ett kryp... Därtill får grupperna en liten låda att samla föremålen i. Vilken grupp får först bingo? Två rader? Vem får hela brickan full?

Material: En liten laminerad bingobricka, och en låda per grupp
Frivilligt att använda mobiltelefon/ tablett till att kolla upp vad orden betyder

Artstafett (hela eller halva gruppen)

Vi spelar artstafett med samma naturföremål som i bingon.

Vi står i ring och eleverna får var sin siffra mellan 1 och 6. I mitten av ringen ligger exempel på alla naturföremål som varit med i bingon. Naturskolläraren kastar tärning och ropar ut ett naturföremål, t.ex.: "fyror, en sten!" Då springer alla fyror ett varv medsols runt ringen (på utsidan), går in i ringen vid sin egen plats och försöker hinna plocka upp stenen först. Den som hinner först får ett poäng. Vi fortsätter spelet tills alla har fått springa åtminstone ett par gånger.

Material: Vit duk att ha i mitten, tärning, naturföremål

Hårt eller mjukt? (halva gruppen)

- a) Vi övar oss på adjektiv och motsatsord. Parvis eller i små grupper.
Paret drar ett kort med två motsatsord, t.ex. hård och mjuk. De får en äggkartong och ska på ena sidan av äggkartongen samla hårda naturföremål och på den andra sidan mjuka. När eleverna är klara byter de kartong med ett annat par och försöker gissa vad de hade för motsatsord. Övningen kan repeteras några gånger.

Material: Kort med motsatsord, äggkartonger

- b) Ett mer utmanande alternativ är en variant av färg-leken.
Där tar eleverna tar var sitt naturföremål i handen och ställer upp sig på rad på en linje.
Naturskolläraren står med ryggen till en bit bort och ropar t.ex. ”om ditt föremål känns stort/ litet/ skrovligt/ lent, långt/kort osv., ta två steg framåt”.

Hand mot fot (halva gruppen)

Vi övar oss på kroppsdelar.

Spelas i lag om 5-6 personer. Alla i laget drar var sitt kort ur en påse. Om det på kortet står t.ex. hand – hä!, ska eleven som fått kortet med sin hand röra hälen till en lagkamrat så att kortet sitter (och hålls) mellan handen och hälen. Laget ska ställa upp sig så att alla kort kommer på rätt plats och hela laget måste ”hänga ihop”, dvs. laget ska inte splittras i mindre grupper eller par. Laget ska lyckas räkna högt till fem medan alla kort sitter kvar på rätt plats för att få godkänt. Man kan öka svårighetsgraden genom att öka mängden kort.

Material: En uppsättning med kroppsdelskort per lag

Korsa floden med färger (halva gruppen)

Vi övar oss på färger.

En variant av korsa floden –leken där ett lag på ca. 5 elever ska lyckas ta sig över ett lekområde genom att endast stiga på runda färgplattor. Varje lag får en uppsättning av 5-6 färgplattor i olika färg. En i laget står på stranden och kastar tärning med färger, som bestämmer i vilken ordning plattorna får läggas ut och användas. Den som kastar tärning ropar ut färgerna på svenska till sitt lag och laget samarbetar för att komma över till andra sidan.

Material: Färgtärning och en uppsättning färgplattor per lag, koner för att markera stranden

Vattnets kretslopp

- a) Vi övar oss på bokstaven Å och repeterar samtidigt vattnets kretslopp.
Gruppen delas in i å, hav och moln. När leken börjar går man runt och säger ”å, å, å, å” samtidigt som visar en rörelse. När man stöter på en annan å stannar man upp och spelar sten-sax-påse mot denne (antingen med händerna eller hela kroppen). Den som vinner kommer ett steg vidare i kretsloppet, den andra fortsätter som å.
Å → HAV → MOLN → Å...
- b) Kan även spelas i två lag så att bägge lagen enas skilt för sig om de ska vara å, hav eller moln. Sedan möts lagen på rad, näsa mot näsa med varandra. Alla deltagare räknar högt till tre, och sedan ropar lagen samtidigt ut Å/HAV/MOLN, enligt vad de har bestämt sig för att vara. I den här leken vinner den som får sitt vatten från den andra, dvs. ån vinner över molnet, molnet vinner över havet, och havet vinner över ån. Det lag som vinner försöker ta fast elever från det förlorande laget, medan de i sin tur försöker springa undan till sitt bo. De som blev fast byter lag till nästa varv.

Material: Laminerade bilder på å, hav och moln, samt laminerade kort med respektive ord

Vad gör jag?

En kull-lek där vi övar oss på verb.

Leken börjar med att deltagarna får var sitt kort med ett verb t.ex. hoppa, springa, sitta, stå, sova, äta... Deltagarna rör sig på lekområdet medan 3-5 kullare försöker ta fast dem. Om man blir fast stannar man upp och visar med ställning eller rörelse sitt verb (på plats). Man kan försöka locka till sig räddare genom att ropa: "Vad gör jag?" När någon svarar rätt på frågan blir man räddad och får gå och byta ut sitt kort hos läraren. En enklare variant är att den som räddar frågar: "Vad gör du?" och den som blivit fast svarar "Jag hoppar."

Material: Kort med 10-15 olika verb delat i 2 påsar, lagband till hipporna, färgkoner

Från A till Ö

Vi börjar spelet med att tillsammans hänga ut uppgiftskort i naturen. (Alternativt spelas spelet med en uppgiftslista per grupp.) Gruppen delas in i lag om 3-5 elever. Lagen bestämmer sig för ett djurläte de ska använda som lockrop. Lagen får var sin liten spelplan med alfabetet (alternativt används en gemensam stor spelplan). Lagen kastar sedan tärning och tar lika många steg på alfabetplanen, t.ex. 1 → A, 3 → C osv. Vid signal får de ge sig ut och leta efter den bokstav de landat på. När någon i gruppen hittat bokstaven lockar de till sig de andra med hjälp av sitt lockrop. Laget memorerar ordet på kortet och springer tillbaka till lekledaren. De ska inte ta med sig kortet! Laget meddelar bokstav och kodord till ledaren och får ett uppdrag att utföra. När laget utfört uppdraget får de kasta tärningen igen och flytta sig vidare på alfabetplanen. Detta upprepas tills ett eller alla lag kommit fram till Ö.

Material: Uppgiftskort A-Ö, tärningar, liten laminerad spelplan och klädnyppa till varje grupp ELLER stor alfabetplan och naturföremål som spelpjäser